

WSZYSCY WYKONAWCY

dotyczy postępowania na **Rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 116 Nojowo – Podpniewki na odcinku od Nojewa do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 187**

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, w związku z prośbą o wyjaśnienie treści Specyfikacji Warunków Zamówienia w przedmiotowym postępowaniu, działając w trybie art. 135 ust. 2 Ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej ustawa Pzp), wyjaśnia co następuje:

PYTANIE 1: Prosimy o informację czy należy wycenić pozycję nr 21 TER drogowy, ponieważ stanowi ona sumę poniższych pozycji tj. od 22-26?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający potwierdza, że nie należy wyceniać pozycji nr 21. Załączamy skorygowany TER.

PYTANIE 2. Prosimy o informację, w jakiej pozycji należy ująć koszt odwozu do Zamawiającego destruktu nadającego się do wykorzystania z rozbiórki nawierzchni mieszanek mineralno-bitumicznych – z poz. 30 TER roboty drogowe?

ODPOWIEDŹ: Wywiezienie destruktu jest ujęte w poz. 55. Jednocześnie informujemy, że destruktu stanowi własność Wykonawcy, jego utylizacja i wywóz należy do obowiązków Wykonawcy. Załączamy skorygowany TER i SST.

PYTANIE 3. Czy Zamawiający posiada pozwolenie na przyjęcie odpadu w postaci destruktu, zgodnie z wymaganiami BDO?

ODPOWIEDŹ: Destruktu stanowi własność Wykonawcy, jego utylizacja i wywóz należy do obowiązków Wykonawcy. Załączamy skorygowany TER i SST.

PYTANIE 4. Prosimy o potwierdzenie, iż w zakres zadania nie wchodzi wykonanie transplatacji drzew, wynikający z decyzji środowiskowej, z uwagi na to, iż drzewa te zostały już wcześniej usunięte.

ODPOWIEDŹ: Transplatacja *Syntrichia virescens*, *syntrichia papillosa*, *parmelina tiliacea*, *anaptychia ciliaris* oraz *parmelia submontana* nie należy do obowiązków Wykonawcy.

PYTANIE 5. Czy w zakresie Wykonawcy leży wykonanie ogrodzeń herpetologicznych?

ODPOWIEDŹ: Wykonawca robót zobowiązany jest wykonać ogrodzenie herpetologiczne zgodnie z dokumentacją projektową, zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r. oraz SST 00.00.00 pkt. 1.5.5.

PYTANIE 6. Prosimy o informację po czyjej stronie leży wykonanie analizy po realizacyjnej po upływie 1 roku od oddania obiektu do użytkowania i przedstawienie wyników RDOŚ w terminie 18 miesięcy?

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że sporządzenie analizy realizacyjnej po upływie 1 roku od oddania obiektu do użytkowania i przedstawienie wyników RDOŚ w terminie 18 miesięcy (zgodnie z zapisami pkt. II decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r.) nie należy do obowiązków Wykonawcy.

PYTANIE 7. W ramach analizy należy wykonać pomiary hałasu w min. 9 przekrojach pomiarowych, prosimy o informację po czyjej stronie będzie leżeć wykonanie pomiarów poziomu hałasu?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że wykonanie pomiarów hałasu w min. 9 przekrojach pomiarowych (zgodnie z zapisami pkt. II decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r.) nie należy do obowiązków Wykonawcy.

PYTANIE 8. Prosimy o informację czym różnią się pozycje 57-58 TER Drogowy?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający wyjaśnia, że pozycja 57 dotyczy materiałów z rozbiórki, które Wykonawca ma odwieźć na składowisko Zamawiającego, poz. 58 to materiały, które Wykonawca ma zutylizować i wywieźć z terenu budowy. Załączamy skorygowany TER w tym zakresie.

PYTANIE 9. W decyzji środowiskowej zapisano, że „na etapie eksploatacji drogi prowadzić czyszczenie nawierzchni minimum raz na sześć miesięcy”, w związku z tym po czyjej stronie będzie leżeć czyszczenie nawierzchni bitumicznej.

ODPOWIEDŹ: Zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r. „Aby zachować właściwości tłumiące tej nawierzchni (o zmniejszonej emisji hałasu do środowiska, o skuteczności 5 dB) nałożono warunek jej regularnego czyszczenia, minimum raz na sześć miesięcy” – Zamawiający wyjaśnia, że do czasu odbioru robót czyszczenie jest po stronie Wykonawcy, później Zamawiającego.

PYTANIE 10. Prosimy o zamieszczenie tabeli robót ziemnych z uwzględnieniem odhumusowania.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający zamieszcza tabelę robót ziemnych z uwzględnieniem odhumusowania.

PYTANIE 11: Dotyczy punktu 17.6 SWZ.

Odnosząc się do Art. 439 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz do § 8 wzoru umowy, wnosimy o usunięcie punktu 17.6 SWZ jako nie mającego zastosowania w niniejszym postępowaniu.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający modyfikuje treść SWZ poprzez wykreślenie zapisu punktu 17.6, a pkt 17.7 staje się pkt 17.6

PYTANIE 12: Dotyczy punktu 19.2 pkt 2) ppkt i) SWZ.

Prosimy o wyjaśnienie znaczenia wskazanego podpunktu dotyczącego składania ofert przez Wykonawców niezaproponowanych do składania ofert lub usunięcie zapisu jako nie mającego zastosowania w niniejszym postępowaniu.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający modyfikuje treść SWZ poprzez wykreślenie zapisu punktu 19.2 pkt 2) ppkt i) i pkt 19.2 otrzymuje treść:

19.2. Na posiedzeniach niejawnych Komisja przetargowa:

- 1) dokona oceny spełniania przez Wykonawców warunków udziału w postępowaniu i wykluczy każdego z Wykonawców, w odniesieniu do którego stwierdzi, że zachodzą przesłanki wymienione w pkt. 8;
- 2) dokona badania i oceny ofert i odrzuci każdą ofertę w przypadku stwierdzenia, że zachodzą okoliczności:
 - a) została złożona po terminie składania ofert
 - b) została złożona przez wykonawcę:
 - podlegającego wykluczeniu postępowania lub
 - niespełniającego warunków udziału w postępowaniu, lub
 - który nie złożył w przewidzianym terminie oświadczenia, o którym mowa w art. 125 ust. 1 ustawy Pzp, lub podmiotowego środka dowodowego, potwierdzających brak podstaw wykluczenia lub spełnianie warunków udziału w postępowaniu, przedmiotowego środka dowodowego lub innych dokumentów lub oświadczeń;
 - c) jest niezgodna z przepisami ustawy;
 - d) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów;
 - e) jej treść jest niezgodna z warunkami zamówienia;
 - f) nie została sporządzona lub przekazana w sposób zgodny z wymaganiami technicznymi oraz organizacyjnymi sporządzania lub przekazywania ofert przy użyciu środków komunikacji elektronicznej określonymi przez zamawiającego;
 - g) została złożona w warunkach czynu nieuczciwej konkurencji w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
 - h) zawiera rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia;
 - i) zawiera błędy w obliczeniu ceny lub kosztu;
 - j) wykonawca w wyznaczonym terminie zakwestionował poprawienie omyłki, o której mowa w art. 223 ust. 2 pkt. 3 ustawy Pzp,;
 - k) wykonawca nie wyraził pisemnej zgody na przedłużenie terminu związania ofertą;
 - l) wykonawca nie wyraził pisemnej zgody na wybór jego oferty po upływie terminu związania ofertą;
 - m) wykonawca nie wniósł wadium, lub wniósł w sposób nieprawidłowy lub nie utrzymywał wadium nieprzerwanie do upływu terminu związania ofertą lub złożył wniosek o zwrot wadium w przypadku, o którym mowa w art. 98 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp,;
 - n) oferta wariantowa nie została złożona lub nie spełnia minimalnych wymagań określonych przez zamawiającego, w przypadku gdy zamawiający wymagał jej złożenia;
 - o) jej przyjęcie naruszałoby bezpieczeństwo publiczne lub istotny interes bezpieczeństwa państwa, a tego bezpieczeństwa lub interesu nie można zagwarantować winny sposób;
 - p) obejmuje ona urządzenia informatyczne lub oprogramowanie wskazane w rekomendacji, o której mowa w art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. poz. 1560), stwierdzającej ich negatywny wpływ na bezpieczeństwo publiczne lub bezpieczeństwo narodowe;
 - q) została złożona bez odbycia wizji lokalnej lub bez sprawdzenia dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego, w przypadku gdy zamawiający tego wymagał w dokumentach zamówienia.

PYTANIE 13: Dotyczy § 5 ust. 2 wzoru umowy.

W punkcie 6.2 SWZ jest mowa o 780 dniach. Prosimy o jednoznaczne określenie terminu odbioru robót przez odpowiednią zmianę terminu w par. 5 ust. 2 umowy, uwzględniając par. 5 ust. 4 umowy, a więc czas potrzebny od zakończenia robót na uzyskanie "dokumentów pozwalających na bezwarunkowe użytkowanie obiektu" (a więc na przygotowanie geodezyjnej mapy powykonawczej i złożenie jej w ośrodku geodezyjnym, uzyskanie jej zatwierdzenia przez ten ośrodek, a następnie wystąpienie do PINB z wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na użytkowanie i uprawomocnienie się tej decyzji). Wykonawca wnosi przy tym o rozważenie wydłużenia terminu na odbiór ostateczny, gdyż uzyskanie prawomocnej decyzji Pozwolenia na użytkowanie w 60 dni od zakończenia robót (biorąc pod uwagę konieczność wykonania wymienionych powyższej czynności i terminy urzędowe) jest nierealne.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający modyfikuje § 5 ust. 2 wzoru umowy, który otrzymuje treść:

„2. Termin ostatecznego odbioru robót: 780 dni od dnia zawarcia Umowy, tj. do dnia

Jednocześnie Zamawiający nie wyraża zgody na wydłużenie terminu na odbiór ostateczny robót.

PYTANIE 14: Dotyczy § 6 ust. 3 wzoru umowy.

Wykonawca wskazuje, że zapis o możliwości rozliczenia robót dodatkowych dopiero w ostatnim roku realizacji Umowy, jest bezpodstawny, gdyż nakłada na Wykonawcę ciężar finansowania przez dłuższy czas robót dodatkowych, których finansowania Wykonawca nie ma możliwości przewidzieć na etapie przetargu. Jeśli bowiem okaże się konieczność wykonania robót dodatkowych w pierwszym roku realizacji, czas oczekiwania na ich rozliczenie i otrzymania zapłaty może wynieść nawet półtora roku. W takim przypadku Wykonawca będzie stratny o koszty ich finansowania/kredytowania. W związku z tym, Wykonawca prosi o usunięcie wskazanego ustępu z umowy lub wprowadzenie do umowy mechanizmu zwrotu dla Wykonawcy kosztów finansowania robót dodatkowych (np. przez przewidzenie waloryzacji tych robót od pierwszego miesiąca po ich wykonaniu).

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na usunięcie § 6 ust. 3.

PYTANIE 15: Dotyczy § 8 wzoru umowy.

Wykonawca zwraca uwagę, że zgodnie z Art. 439 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych (PZP), Ustawodawca nałożył na Zamawiających publicznych obowiązek zawarcia postanowień dotyczących zasad wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy w przypadku zmiany ceny materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia. W związku z przewidzeniem okresu realizacji budowy przez ponad 2 lata, Zamawiający w § 8 projektu Umowy określił zasady waloryzacji ceny, w których przewidział tylko jednorazową waloryzację wynagrodzenia, i to dopiero po 12 miesiącach od podpisania Umowy, przy jednoczesnym spełnieniu warunku zmiany odpowiedniego wskaźnika GUS o minimum 10% w stosunku do wskaźnika na dzień składania ofert. Tak określone warunki sprawiają, że waloryzacja ta jest w rzeczywistości pozorna. Wykonawca wnosi więc o dokonanie następujących zmian w projekcie umowy:

a) Z uwagi na termin umowy dotyczący zakończenia robót określony w projekcie Umowy na 720 dni (24 miesiące), należy uznać, że Oferty Wykonawców będą musiały uwzględniać ryzyko pełnego wzrostu cen dla całego zakresu wykonywanego przez pierwsze 12 miesięcy realizacji. Jest to wprost sprzeczne z Art. 439 ust. 1 ustawy PZP, w którym ustawodawca określił konieczność określenia zasad waloryzacji wynagrodzenia, jeśli umowa jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy. Oznacza to bowiem, że wynagrodzenie winno być waloryzowane (oczywiście z określoną dystrybucją ryzyka na obie strony umowy) już od siódmego miesiąca

realizacji umowy. Dodatkowo, Wykonawca wskazuje, że Zamawiający przeniósł do umowy obowiązek waloryzacji wynagrodzenia podwykonawców, gdy ich umowa przekracza 6 miesięcy. W związku z powyższym, w § 8 ust. 1 należy zamiast 12 miesięcy, ustanowić 6 miesięcy jako okres, po którym strona umowy może wystąpić o waloryzację cen.

b) Przy obecnym poziomie prezentowanych przez GUS wskaźników, przekroczenie wskazanego w ust. 4 „progu wejścia” na poziomie 10% nastąpi prawdopodobnie nie wcześniej niż po 15 miesiącach realizacji budowy. Oznacza to, że roboty zrealizowane w tym czasie nie będą podlegały żadnej waloryzacji. Natomiast jeśli okaże się, że przed ukończeniem budowy zostanie przekroczony 10-procentowy „próg wejścia”, to i tak zwaloryzowane zostanie ostatnie 10-20% robót. Oznacza to, że dla 80-90% robót Wykonawca musi ująć 100% ryzyka wzrostu cen w Ofercie. Wykonawca wnosi więc o urealnienie poziomu zmiany cen, po osiągnięciu którego strona umowy może wystąpić z wnioskiem o waloryzację, z 10% na 3% w stosunku do poziomu cen na dzień złożenia oferty.

c) W § 8 ust. 2 należy usunąć warunek o możliwości tylko jednokrotnego dokonania waloryzacji przez cały ponad dwuletni okres budowy i wpisać możliwość comiesięcznego występowania z wnioskiem o aktualizację cen, co byłoby spójne z comiesięczną publikacją wskazanego przez Zamawiającego wskaźnika GUS.

d) W § 8 ust. 10 należy na końcu dopisać: „(...) chyba że realizowanie robót po tym terminie będzie wynikało z okoliczności niezależnych od Wykonawcy.”

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na zmianę zapisów.

PYTANIE 16: Dotyczy § 10 ust. 1 wzoru umowy.

W związku z brakiem takiej informacji w projekcie umowy, prosimy o informację, czy Zamawiający zgadza się na comiesięczne fakturowanie wykonanych robót.

ODPOWIEDŹ: Zgodnie z § 10 ust. 1 faktury będą wystawiane na podstawie protokołów odbioru częściowego. Zamawiający nie narzuca częstotliwości wystawiania faktur.

PYTANIE 17: Dotyczy § 10 ust. 1 i 3 wzoru umowy.

Wykonawca wnosi o usunięcie ze wskazanego ustępu obowiązku podpisywania przez wszystkich Podwykonawców tabeli rozliczeniowej sporządzanej do rozliczenia robót między Wykonawcą i Zamawiającym.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na taką zmianę zapisu.

PYTANIE 18: Dotyczy § 10 ust. 15 wzoru umowy.

Prosimy o wyjaśnienie, czy w związku z przytoczonym ustępem, Wykonawca powinien uwzględnić w ofercie koszty kredytowania robót z powodu możliwości otrzymywania zapłaty w terminie 60 dni od dostarczenia faktury do Zamawiającego? (oznacza to odpowiednio dodatkowe koszty wydłużonego finansowania wykonanych robót)

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że brzmienie § 10 ust. 15 wskazuje na **możliwość** wystąpienia opóźnień w przekazywaniu środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW 2021+) z uwagi na które płatność może zostać dokonana w terminie późniejszym, nie dłużej jednak niż 60 dni od dnia otrzymania faktury Wykonawcy przez Zamawiającego. Natomiast zgodnie z ust. 13 przedmiotowego paragrafu termin płatności za fakturę wynosi do 30 dni licząc od daty jej otrzymania, pod warunkiem że jest ona prawidłowo wystawiona. W związku z powyższym zapis ust. 15 ma na celu poinformowanie Wykonawcy, iż taka sytuacja może wystąpić jednak nie będzie ona standardem. W związku z powyższym to rolę

Wykonawcy jest skalkulowanie ceny oferty, która uwzględni wszystkie ewentualnie występujące na etapie realizacji ryzyka.

PYTANIE 19: Dotyczy § 16 ust. 3 wzoru umowy.

Prosimy o zmianę słów "przed przekazaniem terenu budowy" na "na każde wezwanie Zamawiającego, w ciągu 7 dni". Prosimy też o usunięcie ostatniego zdania, gdyż przy budowie tak dużych rozmiarów, ilość pracowników i częstotliwość pojawiania się na budowie kolejnych jest tak duża, że zapis ten powodowałby duży nakład pracy administracyjnej, koniecznej do uwzględnienia w ofercie (szczególnie z uwagi na zagrożenie karą określoną przez Zamawiającego w par. 23 ust. 1 pkt 16 wzoru umowy).

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na zmianę zapisu. Zamawiający ma obowiązek wskazywać zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Pzp, które czynności wykonywane w trakcie realizacji zamówienia mieszczą się w definicji stosunku pracy z art. 22 § 1 Kodeksu pracy. Musi też wymagać od wykonawców, by zatrudniali pracowników na podstawie umowy o pracę, oraz sprawdzać, czy wykonawcy wywiązują się z tego obowiązku. Zamawiający jest zobowiązany nie tylko wymagać, aby osoby wykonujące czynności polegające na świadczeniu pracy w trakcie realizacji zamówienia były zatrudnione na podstawie umowy o pracę, lecz ma również obowiązek kontrolować wywiązywanie się z tego obowiązku przez wykonawców i podwykonawców. Mechanizmom kontrolnym towarzyszą sankcje za uchylanie się od obowiązku zatrudniania na podstawie umowy o pracę w postaci kar umownych. Mając na uwadze obowiązek kontrolny Zamawiający żąda by Wykonawca przed przekazaniem terenu budowy złożył wykaz osób o zatrudnionych na umowę o pracę. Z uwagi na fakt, iż czynności kontrolne nie kończą się z dniem przekazania terenu budowy Zamawiający wymaga, by każdorazowa zmiana osób zatrudnionych na umowę o pracę skutkowałą korektą wykazu osób wykonujących zamówienie.

PYTANIE 20: Dotyczy § 23 ust. 1 pkt 4) wzoru umowy.

Wnosimy o zmniejszenie kary za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie rękojmi na 0,02% wynagrodzenia umownego brutto, gdyż kara w wysokości 0,2% (tj. prawdopodobnie ok. 250 tys. za każdy dzień zwłoki) jest rażąco wygórowaną karą za tak błahę przewinienie. Rażąco wygórowane kary umowne tracą właściwość surogatu odszkodowania i prowadzą do bezpodstawnego wzbogacenia się strony je naliczającej. Pozostawienie tak wysokich kar w umowie będzie więc wyrazem nadużycia dominującej pozycji strony narzucającej warunki umowy. W związku z powyższym wnosimy jak na wstępie.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się zmniejszenie wysokości kary za zwłokę w usunięciu wad.

PYTANIE 21: Dotyczy § 23 ust. 6 wzoru umowy.

Wykonawca wnosi o przeformułowanie ewidentnie błędnej treści wskazanego ustępu. Z obecnego brzmienia wynika bowiem, że w przypadku zwłoki w dotrzymaniu terminu określonego w par. 5 ust. 1 (zakończenie robót) o jeden dzień i jednocześnie przekroczeniu terminu określonego w par. 5 ust. 2 (podpisanie protokołu ostatecznego) też o jeden dzień, Zamawiający naliczy Wykonawcy karę za 60 dni! W opinii Wykonawcy, po drugim przecinku powinno być odniesienie do par. 5 ust. 2, a nie ust. 1.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuję, iż treść tego ustępu nie jest błędna. W sytuacji gdy Wykonawca popadnie w zwłokę w zakresie terminu zakończenia robót, która jednocześnie spowoduje niedotrzymanie terminu odbioru ostatecznego (a więc zajdzie przypadek, gdzie kara nakładana byłaby za zwłokę w dotrzymaniu terminu o którym mowa w § 5 ust. 1 i za zwłokę w dotrzymaniu terminu o którym mowa w § 5

ust. 2) Zamawiający naliczy tylko jedną karę licząc od dnia następnego po upływie terminu zakończenia robót do dnia podpisania przez Zamawiającego z Wykonawcą protokołu ostatecznego odbioru robót.

PYTANIE 22: Dotyczy D.04.07.01, D.05.03.05a. W pkt 2.5 znajduje się zapis wykluczający stosowanie granulatu asfaltowego, co jest niezgodne z dokumentem przywołanym w pkt 10.2, tj. WT2-2014, który jasno precyzuje warunki stosowania tego materiału. Granulat asfaltowy przy spełnieniu odpowiednich warunków jednorodności jest pełnowartościowym materiałem opisanym w normie PN-EN 13 108-8 i stosowanym z dużym powodzeniem do dolnych warstw konstrukcyjnych na drogach każdej kategorii. Powyższe wyjaśnienie będzie powodować niepotrzebny wzrost kosztów inwestycji. Czy Zamawiający wyrazi zgodę na zastosowanie granulatu asfaltowego do dolnych warstw konstrukcyjnych w ilości zgodnej z WT2-2014, pod warunkiem spełnienia wszystkich wymaganych właściwości dla mm-a, wskazanych w SST? To właściwości użytkowe końcowego wyrobu decydują o trwałości nawierzchni i długości okresu eksploatacji.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający dopuszcza stosowanie granulatu asfaltowego do dolnych warstw w ilości max do 15%.

PYTANIE 23: Dotyczy D.05.03.05b, pkt 2.4. Nie przedstawiono wymagań dla kruszywa niełamane go drobnego, co jest niezgodne z dokumentem przywołanym w pkt.10, tj. WT1-2014. Zgodnie z przytoczoną instrukcją techniczną materiał ten można stosować do warstw ścieralnych KR1-2. Prosimy o uzupełnienie treści SST, bądź potwierdzenie, że należy stosować materiały zgodne z aktualnymi wytycznymi.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że warstwę ścieralną KR1-2 należy wykonać zgodnie z przytoczoną specyfikacją techniczną.

PYTANIE 24: Czy w ramach zadania wchodzi ustawienie wiat autobusowych?

ODPOWIEDŹ: Inwestycja przewiduje zapewnienie miejsca pod wiaty zgodnie z dokumentacją projektową. Dodatkowo w miejsce istniejących wiat należy ustawić nowe zgodnie z poz. 209 TER oraz SST 10.10.01. Zamawiający przekazuje w załączeniu SST D-10.10.01 oraz skorygowany TER.

PYTANIE 25: Prosimy o podanie łuków projektowanych krawężników kamiennych.

ODPOWIEDŹ: Należy wykonać krawężniki kamienne o łukach zgodnie z dokumentacją projektową – plan sytuacyjny branży drogowej.

PYTANIE 26: Prosimy o zamieszczenie decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w związku z wymaganymi pracami archeologicznymi.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że do obowiązków Wykonawcy należy uzyskanie pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace archeologiczne. Załączamy skorygowaną SST 00.00.00 w zakresie punktów 1.5.14.

PYTANIE 27: Prosimy o zamieszczenie dokumentacji geologicznej.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający dołącza do niniejszego opracowania dokumentację geologiczną.

PYTANIE 28: Prosimy o zamieszczenie tabeli robót ziemnych.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający dołącza do niniejszego opracowania tabelę robót ziemnych.

PYTANIE 29: Umowa par. 8 ust. 4

Czy Zamawiający wyrazi zgodę na zmianę wysokości wskaźnika wzrostu lub spadku cen (Ww) z 10% na 3%, od której to Strony Umowy uprawnione będą do dokonania zamiany wynagrodzenia mownego, o którym mowa w § 6 ust. 1?

Ustalenie zmiany przedmiotowego wskaźnika na poziomie minimum 10% powoduje, iż przewidziana waloryzacja wynagrodzenia o wartości maksymalnie 15% jest jedynie pozorna, ze względu na brak możliwości osiągnięcia w dzisiejszych realiach rynkowych minimum 10% zmiany wskaźnika (Ww), co w konsekwencji uniemożliwia skorzystanie z prawa do zmiany wynagrodzenia.

Pomimo, iż ustawodawca dał Zamawiającemu względną swobodę co do ustalenia szczegółów związanych z wprowadzaniem mechanizmu waloryzacyjnym, w tym co do maksymalnej wartości zmiany wynagrodzenia na skutek wdrożenia klauzul waloryzacyjnych, to swoboda Zamawiającego nie ma w tym przypadku charakteru nieograniczonego. Zgodnie z założeniem ustawodawcy taka swoboda podyktowana była bowiem wyłącznie tym, że Zamawiający jako gospodarz postępowania posiada najszerszą wiedzę co do specyfiki zamówienia, mając możliwość doboru najskuteczniejszych wskaźników waloryzacyjnych (zob. Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy – Prawo zamówień publicznych, Sejm VIII kadencji, druk Nr 3624, s. 84). Postanowienia waloryzacyjne nie mogą jednak sprowadzać się jedynie do formalnego wypełnienia obowiązku ich zawarcia w umowie, lecz powinny pozwalać na rzeczywiste ich zastosowanie podczas realizacji zamówienia. Jak podkreślono przy tym, w dokumencie pn. Przykładowe klauzule waloryzacyjne dla sektora budownictwa, opracowanym pod auspicjami Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych: „W obecnej sytuacji rynkowej w sektorze budownictwa, charakteryzującej się m.in. dynamicznymi zmianami cen towarów i usług, problemami z realizacją dostaw produktów i ich komponentów, a także brakami kadrowymi, prawidłowe kształtowanie oraz stosowanie waloryzacji umownej nabiera szczególnego znaczenia i jest niezwykle istotne dla uczestników rynku zamówień publicznych”.

Co za tym idzie, wprowadzając klauzule waloryzacyjne w ramach umowy o zamówienie publiczne Zamawiający podporządkowany jest temu, aby mechanizm ten realnie działał podczas danej realizacji. Idea mechanizmu waloryzacyjnego musi być więc każdorazowo skutecznie wdrożona, nie mogąc być limitowaną poprzez dowolnie wprowadzane warunki, ograniczające bądź wyłączające jej skuteczność. Co więcej, a co wynika z ogólnych zasad udzielania zamówień publicznych, formułując klauzule waloryzacyjne Zamawiający podporządkowany jest też zasadzie proporcjonalności i przejrzystości, która w odniesieniu do omawianego postanowienia umownego ustalić czy określony przez Zamawiającego limit waloryzowanych kwot pozwoli na realne przywrócenie równowagi ekonomicznej stron stosunku zobowiązaniowego.

Wprowadzenie niższej wartości zmiany wskaźnika (Ww) aktywującego prawo do waloryzacji urealnia poziom wynagrodzenia wykonawcy w porównaniu z rzeczywiście wykonanymi przez niego pracami, których wartość była oszacowana na wcześniejszym etapie, tj. zanim doszło do istotnej zmiany. W zależności bowiem od okoliczności, może przecież odnosić się zarówno do podwyższenia, jak i do obniżenia wynagrodzenia. W konsekwencji, zapewniona jest równość stron stosunku prawnego i rozkład ryzyk kontraktowych, z korzyścią zarówno dla wykonawcy, jak i zamawiającego. W treści proponowanej klauzuli waloryzacyjnej Zamawiający podał, że strony będą mogły żądać waloryzacji wynagrodzenia wyłącznie, gdy wskaźnik, o którym mowa w cytowanym postanowieniu zmieni się o poziom przekraczający +/- 10%. Sens zastosowania tego tzw. „aktywatora” sprowadza się wyłącznie do ograniczenia zaangażowania (czasowego, ekonomicznego, osobowego) Stron umowy w procedowanie waloryzacji dla pewnych kwot ograniczonych procentowo, jednak

w żadnej mierze nie wynika z przepisów ustawy Pzp. Jak się jednak okazuje, najczęstsza praktyka zamawiających zakłada całkowitą rezygnację z zastosowania aktywatorów, z dwóch podstawowych względów:

a) aktywatory nie zostały uwzględnione jako elementy proponowanych klauzul waloryzacyjnych w ramach przygotowanej przez Urząd Zamówień Publicznych publikacji z listopada 2022 r. pt.:

„Przykładowe klauzule waloryzacyjne dla sektora budownictwa”, nie są też standardowo uwzględniane jako elementy klauzuli w postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA oraz PKP PLK, wybranych jako referencyjne w omawianym dokumencie;

b) wskaźnik referencyjny służący do wyliczenia wzoru waloryzacji, przy przyjęciu zaproponowanego przez Zamawiającego modelu, może nigdy nie znaleźć zastosowania.

W konsekwencji wprowadzenia tzw. „aktywatora”, proponowany przez Zamawiającego mechanizm waloryzacji, czyni przewidzianą klauzulę nie tylko nieefektywną, ale wręcz zupełnie martwą. Takie działanie nie zasługuje na aprobatę również z tego względu, że nieefektywny mechanizm waloryzacyjny oznaczać będzie, że rezerwy wynikające tak z braku możliwości waloryzowania cen materiałów i elementów kosztotwórczych, wykonawcy zmuszeni będą w kalkulować w cenę ofertową. W sposób oczywisty sytuacja taka nie jest korzystna dla samego Zamawiającego i celu prowadzenia Postępowania jakim jest zabezpieczenie prawidłowości wydatkowania środków publicznych i zapewnienie maksymalnej porównywalności składanych ofert.

W obecnej sytuacji gospodarczej znaczna część dużych firm wykonawczych wprowadza nawet proceduralne ograniczenia możliwości złożenia oferty w postępowaniu z zapisami umownymi, które w zasadzie eliminują możliwość waloryzacji wynagrodzenia. A to z kolei skutkuje ograniczeniem konkurencji, co nie wypełnia idei udzielania zamówień publicznych.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na zmianę przedmiotowego wskaźnika.

PYTANIE 30: Zgodnie z powyższym pytaniem prosimy bardzo o zmianę aktywatora waloryzacji bo istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo że w obecnym otoczeniu makroekonomicznym i politycznym, że wiele firm nie złoży oferty. Prosimy o w miarę możliwości pilną odpowiedź ponieważ od niej zależy czy firma w ogóle ma się zajmować tym postępowaniem przetargowym.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na zmianę.

PYTANIE 31: Czy Zamawiający potwierdza, iż beneficjentem wadium jest:

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, 61- 623 Poznań, ul. Wilczak 51

ODPOWIEDŹ: Tak. Zamawiający potwierdza.

PYTANIE 32: Prosimy o rozbieżność pozycji w przedmiarze odnośnie frezowania i rozbiórki nawierzchni z ilościami frezu smołowego i niesmołowego. Różnica w tonie przy zagospodarowaniu frezu smołowego a bezsmołowego wynosi około 1000 zł dlatego jest to tak ważne.

ODPOWIEDŹ: Destrukt stanowi własność Wykonawcy, jego utylizacja i wywóz należy do obowiązków Wykonawcy. Załączmy skorygowany TER i SST.

PYTANIE 33: Prosimy o zamieszczenie szczegółowych badań nawierzchni rozbieranej z informacją gdzie są odcinki ze smołą i bez smoły.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie dysponuje badaniami nawierzchni robionej z informacją, gdzie są odcinki ze smołą i bez smoły.

PYTANIE 34: Czy wykonawca będzie mógł ewentualnie przeprojektować rozwiązania zastosowane w oryginalnym projekcie na technologię np. MCE która pozwala zagospodarować podjazd ze smołą?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający wyjaśnia, że prowadzi postępowanie na realizację zadania zgodnie z załączoną dokumentacją projektową.

PYTANIE 35: Umowa Par 23 ust 1 pkt 1) 2) 3) 4)

Czy Zamawiający wyrazi zgodę na obniżenie wysokości kar 0,01%. Obecne w umowie wysokości kar są dość wysoką stawką w porównaniu do standardów rynkowych stosowanych w umowach o roboty budowlane segmentu infrastruktury komunikacyjnej.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie wyraża zgody na zmianę wysokości kar.

PYTANIE 36: Umowa Par 23 ust 2)

Czy Zamawiający wyrazi zgodę na obniżenie limitu kar mownych z 30% na 10%?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na obniżenie limitu kar mownych

PYTANIE 37: Zwracam się z prośbą o umieszczenie formularza ofertowego oraz oświadczeń w wersji edytowalnej

ODPOWIEDŹ: Zamawiający zamieścił edytowalne wersje formularzy.

PYTANIE 38: Wykonawca wnosi o modyfikację § 10 ust. 13 projektowanych postanowień umowy poprzez nadanie mu następującej treści:

Zamawiający dokona zapłaty prawidłowo wystawionej faktury w terminie do 30 dni licząc od daty jej otrzymania. Datą zapłaty jest dzień uznania na rachunku Wykonawcy.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie wyraża zgody na modyfikację § 10 ust. 13.

PYTANIE 39: Wykonawca wnosi o modyfikację § 21 ust. 4 projektowanych postanowień umowy poprzez nadanie mu następującej treści:

Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie określonym przez Zamawiającego (nie krótszym niż 21 dni z zastrzeżeniem że w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa Wykonawca będzie zobowiązany usunąć wady nieistotne w terminie krótszym – ustalonym przez Zamawiającego), Zamawiający może zlecić ich usunięcie innym podmiotom na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez zgody sądu, po wcześniejszym wezwaniu i wyznaczeniu dodatkowego terminu na usunięcie wad, nie krótszego niż 7 dni roboczych. Zamawiający powiadomi pisemnie Wykonawcę o skorzystaniu z powyższego uprawnienia. W przypadku zastępczego usuwania wad podstawą do obciążenia Wykonawcy przez Zamawiającego będzie faktura wystawiona Zamawiającemu przez podmiot usuwający wady. Obciążenie Wykonawcy nastąpi poprzez wystawienie przez Zamawiającego faktury. Wykonawca zapłaci na rzecz Zamawiającego należność wynikającą z faktury w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

ODPOWIEDŹ: Zgodnie z § 21 ust.4 PPU do Wykonawcy skierowane zostanie wezwanie do usunięcia wad, w którym to Zamawiający określi termin nie krótszy niż 21 dni ich usunięcia. Dopiero po nie usunięciu wad w tym terminie Zamawiający zleci usunięcie wad innym podmiotom na koszt i ryzyko Wykonawcy.

PYTANIE 40: Wykonawca wnosi o modyfikację § 23 ust. 1 projektowanych postanowień umowy poprzez symetryczne dla stron zredukowanie kar określonych procentowo oraz kwotowo o 50 % oraz odniesienie kar do wartości netto wynagrodzenia; ponadto obniżenie o 50 % limitu kar (ust. 2) wraz z odniesieniem go do wartości netto wynagrodzenia.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie zgadza się na modyfikację zapisu.

PYTANIE 41: Wykonawca wnosi o modyfikację § 25 ust. 5 pkt 1) lit. c projektowanych postanowień umowy poprzez nadanie mu następującej treści:

w razie odstąpienia od Umowy z przyczyn określonych w ust. 1, Wykonawca na swój koszt niezwłocznie zabezpieczy przerwane roboty w zakresie określonym przez Zamawiającego. W przypadku nieprzystąpienia do zabezpieczenia robót przerwanych, Zamawiający zleci innemu podmiotowi ich wykonanie na koszt Wykonawcy po wcześniejszym wezwaniu i wyznaczeniu dodatkowego terminu, nie krótszego niż 7 dni roboczych, bez potrzeby uzyskiwania dodatkowego upoważnienia sądu w tym zakresie,

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie wyraża zgody na zmianę zapisu.

PYTANIE 42: Wykonawca wnosi o modyfikację § 25 ust. 5 pkt 2) lit. c projektowanych postanowień umowy poprzez nadanie mu następującej treści:

zapłaci wynagrodzenie za roboty, które zostały wykonane zgodnie z dokumentacją projektową i ST do dnia odstąpienia oraz wynagrodzenia za materiały budowlane, które zostały wyprodukowane/dostosowane jedynie dla realizacji przedmiotu Umowy, prawidłowo składowane i nieuszkodzone, o odpowiedniej jakości i które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę na podstawie protokołu odbioru, w terminie określonym w § 10 ust. 13 Umowy.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający nie wyraża zgody na proponowaną modyfikację.

PYTANIE 43: Prosimy o udostępnienie ST M.11.01.06 Wzmocnienie posadowienia - brakuje jej w katalogu.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający przekazuje w załączeniu SST M.11.01.06.

PYTANIE 44: W przedmiarze i dokumentacji zaprojektowane jest zabezpieczenie nawierzchni przed spękaniem odbitymi za pomocą geosiatki wstępnie nasączonej asfaltem co wynika z SST 05.03.26. Taką geosiatką o parametrach wskazanych w SST kosztuje około 35-40 zł/m co przy ilości 59 500 m² będzie kosztować od około 2,1 do 2,4 mln zł. Czy Zamawiający podtrzymuje te wymagania ?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający podtrzymuje wymagania dotyczące zabezpieczenia nawierzchni przed spękaniem odbitymi za pomocą geosiatki wstępnie nasączonej asfaltem.

PYTANIE 45: Prosimy o załączenie decyzji/pozwolenia wodnoprawnego.

ODPOWIEDŹ: Decyzja wodnoprawna została załączona wraz z materiałami przetargowymi w folderze „Decyzje administracyjne”.

PYTANIE 46: Prosimy o załączenie decyzji środowiskowej albo dokumentu KiP.

ODPOWIEDŹ: Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia została załączona wraz z materiałami przetargowymi w folderze „Decyzje administracyjne”.

PYTANIE 47: Prosimy o załączenie geologii dla omawianego postępowania przetargowego.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający dołącza do niniejszego opracowania dokumentację geologiczną.

PYTANIE 48: Prosimy o informację czy drogę będzie można zamknąć. Jest to kluczowe przy wyliczaniu kosztów zadania.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że nie wyraża zgody na zamknięcie drogi na czas robót. Informujemy, że wytyczne do zastosowania przy projektowaniu i wprowadzaniu tymczasowych organizacji ruchu na drogach wojewódzkich są zamieszczone na stronie:

https://wzdw.pl/files/bip/sprawy/wytyczne_tymczasowych_organizacji_ruchu_na_drogach_wojewodzkich.pdf.

PYTANIE 49: Na wizji lokalnej Wykonawca zauważył, że niektóre miejsca budowy przepustów wymagają wybudowania mostów tymczasowych, które są opisane w pozycji ostatniej przedmiaru dotyczącego Branży mostowej - przepustów. Obiekty te nie są wrysowane w plan sytuacyjny i będą wymagały dzierżawy przyległych terenów ponieważ na pewno będą wykraczać poza projektowany pas drogowy. Proszę o informację kto poniesie koszty tej dzierżawy ?

ODPOWIEDŹ: Technologia budowy przepustów została przedstawiona na rysunku nr 05 (Tom III - Branża mostowa. Przepusty) i zakłada realizowanie obiektów połówkami przy wykorzystaniu istniejącego nasypu drogowego. Technologia budowy przepustów zakłada ich wykonanie w taki sposób, aby nie wykraczać poza zakres projektowanego pasa drogowego.

PYTANIE 50: Na wizji lokalnej Wykonawca zauważył, że niektóre miejsca budowy przepustów wymagają wybudowania mostów tymczasowych, które są opisane w pozycji ostatniej przedmiaru dotyczącego Branży mostowej - przepustów. Gdzie są wliczone ilości nasypów do budowy najazdów na te obiekty tymczasowe, ponieważ będą to bardzo duże ilości nasypów i wymian, bo często te nasypy będą budowane w dolinach w terenach podmokłych, gdzie są obecnie oczka wodne i duże zastoiska ?

ODPOWIEDŹ: Technologia budowy przepustów została przedstawiona na rysunku nr 05 (Tom III - Branża mostowa. Przepusty) i zakłada realizowanie obiektów połówkami przy wykorzystaniu istniejącego nasypu drogowego. Roboty ziemne związane z budową przepustów (wraz z technologią ich wykonania) zostały ujęte w przedmiarze robót dot. przepustów.

PYTANIE 51: Wykonawca zauważył na realizacji bardzo wiele dużych karpin do wycięcia i utylizacji. Czy te roboty będą mogły być wykonywane na wahadłach czy będzie konieczne ręczne sterowanie ruchem ?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający wyjaśnia, że na czas robót związanych z usunięciem i utylizacją karpiny konieczne jest ręczne sterowanie ruchem. Jednocześnie informujemy, że wytyczne do zastosowania przy projektowaniu i wprowadzaniu tymczasowych organizacji ruchu na drogach wojewódzkich są zamieszczone na stronie: https://wzdw.pl/files/bip/sprawy/wytyczne_tymczasowych_organizacji_ruchu_na_drogach_wojewodzkich.pdf.

PYTANIE 52: Jaki gatunek drzew ma być posadzony - w PRZEDMIARZE jest klon pospolity, a w projekcie ZIELEŃ jesion wyniosły.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający wyjaśnia, że zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r. wzdłuż drogi należy wykonać nasadzenia zastępcze z dominującym udziałem jesionu wyniosłego lub rodzimych gatunków drzew o najbardziej do jesionu zbliżonym odczynie pH kory, tj. z rodzaju lipa lub wiąz. Załączamy skorygowany TER w tym zakresie.

PYTANIE 53: Czy istnieje możliwość posadzenia innych gatunków drzew/krzewów? Jeśli tak, to jakich?

ODPOWIEDŹ: Zamawiający wyjaśnia, że zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia BZK.6220.6.2017 z dnia 24.04.2019 r. *wzdłuż drogi należy wykonać nasadzenia zastępcze z dominującym udziałem jesionu wyniosłego lub rodzimych gatunków drzew o najbardziej do jesionu zbliżonym odczynie pH kory, tj. z rodzaju lipa lub wiąz, a także rodzimych gatunków krzewów o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 300 m².*

PYTANIE 54: W związku z rozbieżnością pomiędzy ZRID „III Warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej oraz potrzeb obronności państwa pkt. 2. Warunki wynikające z potrzeb ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej:

Na terenie zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ustaliam obowiązek prowadzenia wyprzedzających badań wykopaliskowych, na które należy uzyskać pozwolenie zgodnie art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840) - zwanej dalej: ustawą o ochronie zabytków.

a

8. Opinie:

8.1. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - pismo z 30 listopada 2018 r. (znak: WA.5183.10619.2.2018) - opinia z informacją, że teren inwestycji zlokalizowany jest w strefie ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ujętych w wykazach do gminnej ewidencji i ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. W piśmie wskazano, że na terenie stanowisk kolidujących z inwestycją należy przeprowadzić badania wykopaliskowe. Na wszystkie badania archeologiczne należy uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie zabytków). Jednocześnie poinformowano, że lokalizacja oraz wielkość zewidencjonowanych stanowisk jest przybliżona i z uwagi na powyższe na całości inwestycji wskazane byłoby przeprowadzenie wyprzedzających inwestycję archeologicznych badań powierzchniowo-sondazowych, które pozwolą określić faktyczną ilość stanowisk kolidujących z przedmiotową inwestycją.

W przypadku zarejestrowania obiektów archeologicznych należy przeprowadzić wyprzedzające badania wykopaliskowe. W związku z powyższym w pkt. III.2. decyzji ustalono warunki wynikające z potrzeb ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej.

W powyższych punktach występuje niekonsekwencja: zamawiający nakazuje przeprowadzenie badań na wszystkich zewidencjonowanych stanowiskach jednocześnie twierdzi że wskazane byłoby przeprowadzenie badań powierzchniowo -sondazowych, które służą do weryfikacji wcześniejszych ustaleń, a tym samym ewentualnego wykluczenia jakiś stanowisk z konieczności prowadzenia badań wyprzedzających.

W związku z tym zwracamy się z prośbą o określenie jaki zakres badań archeologicznych należy wycenić do przygotowania oferty.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający informuje, że należy wycenić zakres badań archeologicznych zawartych w opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - pismo z 30 listopada 2018 r. (znak: WA.5183.10619.2.2018 r.)

Kinga Hedrych
Z-ca Dyrektora